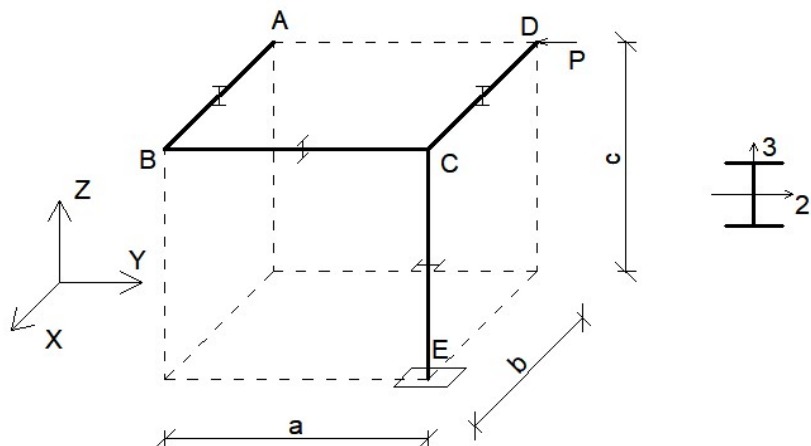

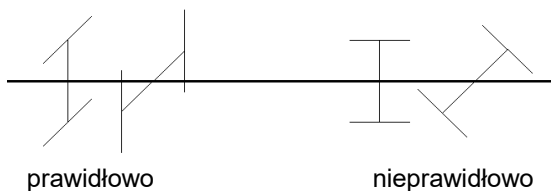
Przykład rozwiązywania ramy przestrzennej statycznie wyznaczalnej

Polecam zapoznać się z pierwszymi dwoma stronami przykładu z rozwiązywania ramy 3d metodą sił. Tam jest dużo wyjaśnione.

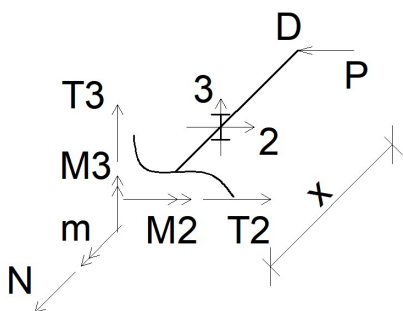
Rozwiążemy na początku taką ramę. Proszę spojrzeć na układ globalny po lewej - X, Y, Z. Oprócz tego mamy układ lokalny dla prętów, narysowany po prawej 1, 2, 3, czasami te osie są nazywane małymi literami x, y, z. Oś 1 albo x, albo nawet nazywana osią 0 jest wzdłuż pręta.

Proszę spojrzeć na to jak narysowane są dwuteowniki na prętach - one określają jakie są osie lokalne. Proszę pamiętać o odpowiednich orientacjach rysowania środka i stopki. Tzn. Jeśli pręt jest narysowany poziomo (wzdłuż osi Y) to środek i stopki będą mogły być narysowane tylko pod ukosem i pionowo (wzdłuż osi X i Z). Jeżeli pręt jest narysowany pod ukosem (wzdłuż osi X) to linie te mogą być tylko poziome i pionowe (wzdłuż osi Y i Z) itd. Przykład poniżej

Na początek pręt A-B. Od strony węzła A nie ma żadnych obciążeń więc wszystkie wykresy są 0. Tak samo z prętem B-C. Od strony węzła B mamy pręt A-B, a na nim nie ma wykresów ani żadnych obciążeń więc pręt B-C też ma wszędzie 0.

Teraz pręt C-D. Przecinamy go od tej mniej skomplikowanej strony:

Momenty skręcające (m) i siły normalne są zawsze od układu do zewnątrz, wzdłuż przecinanego pręta. T3 i M3 są wzdłuż osi 3, T2 i M2 są wzdłuż osi 2.

zmienna x należy do przedziału od 0 do b (długość tego pręta)

Liczmy momenty skręcające:

moment skręcający m jest wzdłuż osi X, siła P wzdłuż osi Y. Więc ramie siły jest w osi Z. Tutaj nie ma żadnej odległości w osi Z, więc moment skręcający jest 0.

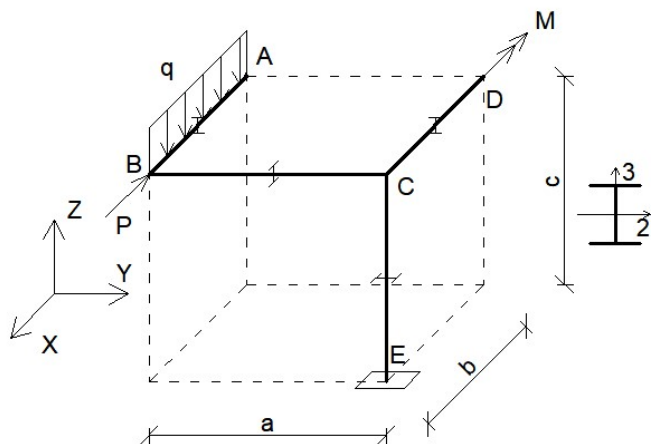
Liczmy momenty zginające M2:

M2 jest na osi Y. Siła P jest na osi Y. Jest to ta sama oś, więc nie ma momentu od siły P . $M2 = 0$.

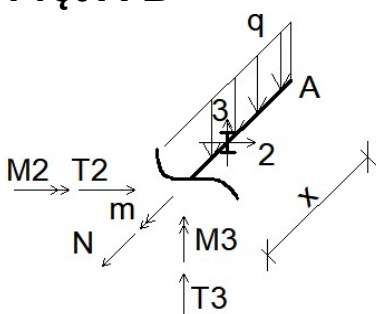
Rama z różnymi rodzajami obciążeń

dla uproszczenia - wszystkie wykresy będą na końcu, w trakcie obliczeń będą tylko wyjaśnienia.

Pręt A-B

$x = (0; b)$

m

m jest na osi X, q na osi Z, odległość będzie na osi Y, ale wzdłuż tej osi nie ma żadnej odległości: $m=0$

M2

M2 jest na osi Y, q na osi Z, odległość będzie na osi X, czyli zmienna x. Wykres to będzie obciążenie * długość * ramię, czyli $q * x * x / 2$.

Wartość momentu zmienia się więc od 0 do $q * b * b / 2$.

Wykres będzie w płaszczyźnie prostopadłej do M2 czyli X-Z. Pręt jest na X, więc kreskowanie będzie zgodne z osią Z.

Obciążenie działa w dół, więc włókna rozciągane będą na górze - wykres jest na górze. Obciążenie ciągle działa w dół, więc parabola będzie wygięta w dół.

M3

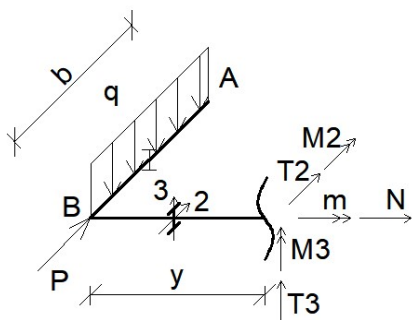
M3 jest na Z, q jest na Z - nie ma momentu.

T2, T3 i N

q jest na Z, więc będzie tylko siła T3 (która też jest na Z). $T3 = q * x$, czyli wartość tnącej to będzie trójkąt od 0 do $q * b$. Wykres jest w płaszczyźnie T3 i pręta, kreskowanie wzdłuż T3.

Pręt B-C

$y = (0; a)$

m

P jest na X, m jest na Y, odległość jest na Z, ale nie ma żadnej długości pionowej, nie ma momentu od P.

q jest na Z, m jest na Y, odległość jest na X, czyli połowa b. Dlaczego połowa? Bo środek ciężkości obciążenia ciągłego jest w połowie długości b, a szukamy odległości po X od m do środka ciężkości obciążenia.

Reguła prawej dłoni - kciuk skierowany w prawo, jak m, palce pokazują kierunek dodatni skręcania, czyli tak jakby w "naszą stronę". Widzimy, że q przekręca pręt "od nas", czyli przeciwnie do m. m będzie więc dodatnie, bo równoważy się z momentem od q.

Wartość momentu to obciążenie * długość * ramię czyli $q * b * b / 2$

M2

P jest na osi X, M2 na osi X - nie ma wpływu.

q jest na osi Z, M2 na osi X, odległość będzie na osi Y, czyli zmienna y. Wykres to będzie obciążenie * długość * ramię czyli $q * b * y$.

Wartość momentu to będzie trójkąt 0 do $q * b * a$.

Wykres będzie w płaszczyźnie prostopadłej do M2, czyli Y-Z (płaszczyzna kartki). Pręt jest na Y, więc kreskowanie jest na Z.

Obciążenie działa w dół, więc włókna rozciągane będą na górze - wykres jest na górze.

M3

q jest na osi Z, M3 jest na osi Z - nie ma wpływu.

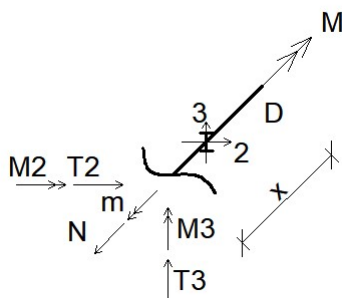
P jest na osi X, M3 jest na osi Z, ramię będzie na osi Y, czyli zmienna y . Wykres to będzie $P \cdot y$, czyli trójkąt od 0 do $P \cdot a$. Wykres będzie w płaszczyźnie prostopadłej do M3, czyli X-Y. Pręt jest na Y, więc kreskowanie będzie zgodnie z osią X. P działa "od nas w stronę kartki", wygina pręt "wgląd kartki", włókna rozciągane, czyli wykres, będą "po naszej stronie" - przed prętem.

T2, T3 i N

q działa zgodnie z Z, tak jak T3. Siła T3 to będzie obciążenie * długość, czyli $q \cdot b$.

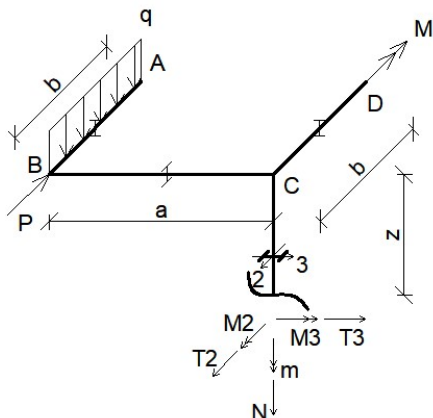
P działa zgodnie z T2. Siła T2 to będzie -P (minus, żeby była równowaga).

Nie ma siły normalnej.

Pręt D-C $0 < x < b$

Z momentem skupionym jest tak jak z siłami skupionymi dla tnących i normalnych. Tutaj mamy tylko moment skręcający równy M (oba są na osi X, M jest przeciwne do m , więc m jest z plusem).

Moment M nie jest na tej samej osi co M2 ani M3. Moment skupiony nie ma wpływu na siły tnące i normalne. W takim razie mamy tylko $m=M$, a reszta równa 0.

Pręt C-E $0 < z < c$

m

M nie jest na tym samym kierunku co m - nie ma wpływu.

q jest na tym samym kierunku co m - nie ma wpływu.

P jest na kierunku X, m na kierunku Z, odległość jest więc na Y, czyli a . m będzie równe siła * ramię, czyli $P \cdot a$.

Dodatnie, czy ujemne? Reguła prawej dłoni: kciuk wskazuje w dół, patrząc od góry palce kręcą zgodnie z ruchem wskazówek zegara. P też tak kręci względem tego pręta. Więc m będzie z minusem.

M3

M nie jest na tym samym kierunku co M3 - nie ma wpływu.

Wykres będzie na pewno w płaszczyźnie prostopadłej do M3, czyli X-Z, pręt jest na Z, więc kreskowanie będzie zgodnie z X. Wykres może być albo z przodu albo z tyłu pręta.

P jest na X, M3 jest na Y, więc ramię będzie na Z, czyli zmienna z . P popycha ramę od nas wgląd kartki, wykres więc będzie Po "naszej stronie", z przodu pręta.

q jest na Z, M3 jest na Y, więc ramię będzie na X, czyli połowa b . q również przechyla ramę wgląd kartki, więc razem z P się dodadzą:

$$M3 = P \cdot z + q \cdot b \cdot b / 2$$

dla $z=0$, czyli w węźle C będzie $M3 = q \cdot b \cdot b / 2$

dla $z=c$, czyli w węźle E będzie $M3 = P \cdot c + q \cdot b \cdot b / 2$

M2

P jest na tym samym kierunku, co M2 - nie ma wpływu.

Wykres będzie w płaszczyźnie prostopadłej do M2, czyli Y-Z. Pręt jest na Z, więc kreskowanie będzie na Y. Wykres może być albo po lewej, albo prawej stronie pręta, narysowany w płaszczyźnie kartki.

q jest na Z, M2 jest na X, więc ramię jest na Y, czyli a. Moment od q to będzie $q*b*a$. Obciążenie ciągłe oprócz tego, że wychyla nam ramę od nas włąb kartki, to też wychyla ją w lewo, czyli wykres byłby po prawej stronie.

TERAZ WAŻNE:

M ma taki sam kierunek jak M2. Zgodnie z regułą prawej dłoni kciukiem wskazujemy na kartkę (tak jak M), a palce kręcą nam zgodnie z ruchem wskazówek zegara, więc M wychyla ramę w prawą stronę - odwrotnie niż q - wykres po lewej stronie.

więc: $M2=q*b*a-M$.

Po której stronie będzie więc wykres? Jeżeli M jest większe niż moment od q to po lewej, jeżeli moment od q jest większy niż M to po prawej - tak jak napisałem w drugim i trzecim akapicie tego fragmentu.

T2, T3 i N

P działa na tym kierunku, co T2, więc $T2=P$,

Wykres T3 będzie narysowany na płaszczyźnie T2-Pręt i kreskowanie jest wzdłuż T2.

q działa na tym kierunku, co N, więc $N=-q*b$. Wartość N jest ujemna, bo q i N są w tą samą stronę, więc muszą się zrównoważyć.

Nie ma tu T3.

Wykresy